

08.12.2023

2023 YILI KASIM AYI MALİ MEVZUAT DEĞİŞİMLERİ VE TORBA YASADA ÖNE ÇIKAN BAŞLIKLAR

2023 YILI KASIM AYI ÖNE ÇIKAN MALİ MEVZUAT DEĞİŞİMLERİ VE TORBA YASA

- 1- 2023 Yılı Yeniden Değerleme Oranı Açıklandı
- 2- Şirketlerde Uygulanacak En Az Esas Sermaye Tutarları Artırıldı
- 3- Ay İçerisinde Hiç Çalışmayan İşçinin Eksik Gün Bildiriminde “07-Puantaj Kayıtları”nın Seçilmesi Engellenmiştir
- 4- Sadece Elektrikli Motoru Olan Otomobillerde ÖTV Oranlarına Esas Matrahlarda Değişiklik Yapıldı
- 5- Tecil Faizi Oranı Artırıldı
- 6- Gecikme Zammı Oranı Artırıldı
- 7- Şirketler 2023 Yılında Bağımsız Denetime Tabi Olup Olmadıklarını Sorgulayabilecekler
- 8- Yeni Yılda İnşaat Demiri İzleme (İDİS) Sistemine Kayıt Zorunluluğu Başlıyor
- 9- TBMM’ ye sevk edilen 80 Maddelik Torba Kanun Teklifinde yer alan düzenlemeler

1- 2023 Yılı Yeniden Değerleme Oranı Açıklandı

* 2023 Yılı Yeniden Değerleme Oranı % 58,46 (elli sekiz virgül kırk altı) olarak tespit edilmiştir.

Bilindiği üzere, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesinin (B) fıkrasına göre, yeniden değerlendirme oranı, yeniden değerlendirme yapılacak yılın Ekim ayında (Ekim ayı dâhil) bir önceki yılın aynı dönemine göre Türkiye İstatistik Kurumunun Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksinde meydana gelen ortalama fiyat artış oranı olup bu oranın Hazine ve Maliye Bakanlığınca Resmî Gazete ile ilan edilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, bu konuda daha önce yayımlanmış olan Tebliğler de yürürlükte bulunmaktadır.

Çeşitli vergi ve harçlarla ilgili kanunlarda, aksi yönde bir düzenleme yapılmadığı müddetçe; vergi, harç ve ceza tutarlarının her yıl için belirlenen yeniden değerlendirme oranı kadar artırılması beklenilmektedir.

2- Şirketlerde Uygulanacak En Az Esas Sermaye Tutarları Artırıldı

1.1.2024 TARİHİNDEN İTİBAREN ŞİRKETLERDE UYGULANACAK EN AZ ESAS SERMAYE
TUTARLARI

ŞİRKET TÜRÜ	DEĞİŞİKLİK ÖNCESİ EN AZ ESAS SERMAYE TUTARI (TL)	YENİ BELİRLENEN (1.1.2024'TEN İTİBAREN) UYGULANACAK EN AZ ESAS SERMAYE TUTARI (TL)
<u>LİMİTED</u> ŞİRKETLER	10.000	50.000
<u>ANONİM</u> ŞİRKETLER	50.000	250.000

**"KAYITLI SERMAYE" SİSTEMİNİ KABUL
ETMİŞ HALKA AÇIK OLMAYAN ANONİM
ŞİRKETLER**

100.000

500.000

1- Anonim şirket tescilinden önce konulacak sermayenin 1/4'ünün bankaya yatırılması ve bloke edilmesi zorunluluğu halen devam etmektedir.

2- Limited şirket kuruluşlarında tescil için sermayenin blokesi zorunluluğu bulunmamaktadır.

3- TTK'nun 332'inci maddesine göre Anonim Şirketlerde öngörülen esas sermayenin 5 katı tutarında sermayeye sahip olunması durumunda Sözleşmeli Avukat Bulundurma zorunluluğu doğmaktadır.

4- Anonim şirketlerde Sözleşmeli Avukat bulundurma zorunluluğu 1.1.2024 tarihinden itibaren sermayesi, 1.250.000 TL ve üzeri olanlar için zorunlu olacak. Limited şirketlerde bu zorunluluk bulunmuyor.

- [25 Kasım 2023 tarih 32380 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 24 Kasım 2023 tarih 7887 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile](#), şirketlerde uygulanacak en az esas sermaye tutarları yukarıda yer alan tablodaki gibi yeniden belirlenmiştir.

- Yukarıda yer alan Cumhurbaşkanlığı Kararı'nda, uygulamanın yürürlük tarihi her ne kadar 1/10/2023 olarak belirlenmiş ise de, [26 Kasım 2023 tarih 32381 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "DÜZELTME" de](#), 25/11/2023 tarihli ve 32380 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 24/11/2023 tarihli ve 7887 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının yürürlük tarihinin 1/1/2024 olduğu belirtilmiştir.

- Bu nedenle şirketlerin esas sermayelerine ilişkin hükümler, 1/1/2024 tarihinden itibaren uygulanacaktır.

- Anonim şirketlerde, esas sermaye tutarına göre Sözleşmeli Avukat bulundurma zorunluluğu olduğundan, değişiklik öncesinde 250.000 TL olarak uygulanmakta olan sınır, 1/1/2024 tarihinden itibaren 1.250.000 TL olarak uygulanacaktır.

3- Ay İçerisinde Hiç Çalışmayan İşçinin Eksik Gün Bildiriminde "07-Puantaj Kayıtları" nın Seçilmesi Engellenmiştir

Sosyal Güvenlik Kurumu resmi internet sayfası üzerinden 20 Kasım 2023 tarihinde yapılan duyuruda;

* Ay içerisinde hiç çalışmayan, (0) gün (0) kazanç ile bildirim yapılan sigortalılar için işverenlerce eksik çalışma nedenlerinden biri olan **"07-Puantaj Kayıtları"** nın seçilmesinin engellendiği açıklanmıştır.

* Yapılan duyuru aşağıdaki gibidir:

"07-Puantaj Kayıtları" Eksik Gün Nedeninin 0 Gün ve 0 Kazançlı Bildirimler İçin Seçilememesi

Bilindiği üzere, ay içinde bazı iş günlerinde çalıştırılmadığı ve ücret ödenmediği beyan edilen sigortalıların eksik çalışma nedenleri aylık prim ve hizmet belgesinde/muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde kaydedilmektedir.

*2020/20 sayılı Genelgenin **"1.2.3.6-Eksik gün bildiriminde puantaj usulü çalışma"** başlıklı maddesinde,*

“Eksik gün nedeni olarak 07-Puantaj kayıtları seçeneğini kodlayan işverenlerin, kısmi süreli bir iş sözleşmesi olmaksızın yalnızca puantaj kayıtlarındaki giriş çıkış saatlerini baz alarak ve toplam çalışma saati sayısını yedi buçuk saate bölmek suretiyle prim gün sayısı tespit etmeleri durumunda, bu bildirimlerin doğruluğunun kabulüne imkan bulunmamakta olup, kısmi süreli iş sözleşmesinin olmaması sigortalıların puantaj cetvelindeki çalışma süresi bir saat bile olsa prim gün sayısı bir gün olarak kabul edilecektir.

Dolayısıyla kısmi süreli sözleşme olmaksızın sigortalıların puantaj cetvellerindeki çalışma sürelerini toplayarak yedi buçuğa bölen ve bu şekilde bulunduğu sayıyı sigortalıların prim gün sayısı olarak Sosyal Güvenlik Kurumuna bildiren işverenlerin -eksik güne ilişkin belgelerin ibrazının istenilmesi halinde-bildirimleri kabul edilmeyecek, sigortalıların günde kaç saatlik çalışmasının bulunduğu üzerinde durulmaksızın puantaj kayıtlarında sigortalının imzası bulunduğu her gün bir tam gün olarak kabul edilerek, bu şekilde haftanın altı gününde çalışması bulunan sigortalıların yedinci günde de hafta tatiline hak kazandıklarını kabul edilerek, eksik sürelerin ayın 28, 30 veya 31 gün çaktığı üzerinde durulmaksızın 30 güne tamamlanması gerekecektir.”

Denilmektedir.

Bu kapsamda, ay içerisinde hiç çalışmayan, (0) gün (0) kazanç ile bildiri yapılan sigortalılar için işverenlerce eksik çalışma nedenlerinden biri olan “07-Puantaj Kayıtları”nın seçilmesi engellenmiştir.

4- Sadece Elektrikli Motoru Olan Otomobillerde ÖTV Oranlarına Esas Matrahlarda Değişiklik Yapıldı

[18 Kasım 2023 tarih 32373 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17 Kasım 2023 tarih 7803 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;](#) 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) ekli (II) sayılı listede yer alan **“Sadece Elektrikli Motorlu Olan”** binek otomobillerin özel tüketim vergisi oranlarına esas Özel Tüketim Vergisi Matrahları 20 Kasım 2023 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere aşağıdaki şekilde yeniden belirlenmiştir.

SADECE ELEKTRİKLİ OTOMOBİLLERDE ÖTV MATRAH DEĞİŞİKLİĞİ

MOTOR GÜCÜ	VERGİSİZ FİYAT	ÖTV ORANI (%)
YENİ UYGULAMA		
160 kW ve Altı	1.450.000 TL'ye Kadar	10
160 kW ve Altı	1.450.000 TL'nin Üzeri	40
160 kW ve Üzeri	1.350.000 TL'ye Kadar	50
160 kW ve Üzeri	1.350.000 TL'nin Üzeri	60
ÖNCEKİ UYGULAMA		
160 kW ve Altı	1.250.000 TL'ye Kadar	10
160 kW ve Altı	1.250.000 TL'nin Üzeri	40
160 kW ve Üzeri	1.350.000 TL'ye Kadar	50
160 kW ve Üzeri	1.350.000 TL'nin Üzeri	60

Yapılan düzenleme ile, motor gücü 160 kilovattın (kW) altında ve % 10 özel tüketim vergisine (ÖTV) tabi elektrikli otomobiller için esas alınan matrah eşiği 1.250.000 TL'den 1.450.000 TL'ye

yükseltildi.

Böylece; elektrikli binek otomobillerinin ÖTV oranlarında doğrudan bir değişiklik yapılmadan, 160 kW'yı aşmayan ÖTV'siz tutarı 1.250.000 - 1.450.000 TL arasında olan araçlarda uygulanmakta olan %40 ÖTV oranı, vergi oranı uygulanan matrah diliminin artırılması ile %10'a çekilmek suretiyle, dolaylı bir ÖTV indirimi yapılmış oldu.

Motor gücü 160 kilovattın (kW) altında ve % 10 özel tüketim vergisine (ÖTV) tabi elektrikli otomobiller için esas alınan matrah eşiği 1.250.000 TL'den 1.450.000 TL'ye yükseltildi.

ÖTV Matrah limitlerinin yükseltilmesi; kur, küresel maliyet artışları ve enflasyondan dolayı vergi öncesi fiyatları artarak ÖTV dilimi değişen bazı araçların yeniden daha düşük ÖTV dilimlerine getirilmesi anlamına geliyor.

Şöyle ki; yapılan değişiklik öncesi ÖTV'siz tutarı 1.400.000 TL olan 100 kW elektrik motoru olan binek otomobilinden %40 ÖTV alınmakta iken, üzerinden %40 vergi hesaplanacak matrahın artırılması (1.250.000 TL den 1.450.000 TL çıkarılması) ile aynı otomobilden %10 ÖTV alınması sağlanmış oldu.

Otomobil firmalarının ÖTV'siz tutarları bu aralıklarda olan araçlarının, bu matrah aralıklarında meydana gelecek %30'luk ÖTV farkı nedeniyle rekabet etmeleri bakımından bu segmente yakın otomobil fiyatlarında ve sonucunda ÖTV tutarlarında azalma meydana getirerek, fiyatlarda bir düşüş sağlaması beklenilmektedir.

Yapılan bu değişiklik; **sadece elektrik motoru olan binek otomobillerinde** geçerli olacağından, diğer araçlar için (LPG, dizel, benzinli, bunların yanında elektrik motoru da olanlar vb.) uygulanmayacağından, bunlar için bir matrah değişikliği ve dolayısıyla ÖTV oran değişikliği söz konusu olmayacaktır.

5-Tecil Faizi Oranı Artırıldı

14 Kasım 2023 tarih 32369 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "[Tahsilat Genel Tebliği \(Seri: C Sıra No:7\)](#)" ile;

- 6183 Sayılı A.A.T.U.H. Kanun'un 48'inci maddesine göre,
- Yıllık % 24 olarak uygulanmakta olan,
- Tecil Faizi Oranı, Tebliğin yayımı tarihinden itibaren geçerli olmak üzere,
- Yıllık % 36 olarak

Yeniden belirlenmiştir.

6- Gecikme Zammı Oranı Artırıldı

- Amme alacaklarının vadesinde ödenmemesi durumunda gecikme zammı uygulanır.

14 Kasım 2023 tarih 32369 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 13 Kasım 2023 tarih 7782 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile;

- 6183 Sayılı A.A.T.U.H. Kanun'un 51'inci maddesine göre,

- Gecikme zammı oranı,
- Her ay için ayrı ayrı uygulanmak ve yayımı tarihinden itibaren geçerli olmak üzere,
- %3,5 olarak Yeniden belirlenmiştir.

Değişiklik öncesinde, gecikme zammı oranı 21 Temmuz 2022 tarihinden itibaren aylık % 2,50 olarak uygulanmaktaydı.

7- Şirketler 2023 Yılında Bağımsız Denetime Tabi Olup Olmadıklarını Sorgulayabilecekler

Bağımsız denetime tabi olmanın genel ölçütleri

Aşağıdaki üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini art arda iki hesap döneminde aşan şirketler bağımsız denetime tabidir.

- Aktif toplamı **75 milyon Türk Lirası**. (Bir önceki Kararda 35 milyon ve üstü Türk Lirası idi)
- Yıllık net satış hasılatı **150 milyon Türk Lirası**. (Bir önceki Kararda 70 milyon ve üstü Türk Lirası idi)
- Çalışan sayısı **150 kişi**. (Bir önceki Kararda da 175 ve üstü idi)

Kamu Gözetimi Muhasebe Ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) resmi internet adresi üzerinden yapılan 9 Kasım 2023 tarihli duyuruda;

* Şirketlerin 2023 hesap döneminde "**Bağımsız Denetime**" tabi olup olmadıklarını sorgulayabilecekleri sistemin kullanıma açıldığı açıklanmıştır.

Söz konusu sorgulama <https://dtsorgu.kgk.gov.tr/giris.aspx> adresi üzerinden yapılabilecektir.

8- Yeni Yılda İnşaat Demiri İzleme (İDİS) Sistemine Kayıt Zorunluluğu Başlıyor

1- Mevcut İnşaat Demiri; Üreten, İthal Edenler İle İhracatçı, Toptancı, Bayi, Tüccar Ve Yapı Müteahhitlerinin 1/1/2024 Tarihinden Önce İDİS'e Geçmeleri Zorunludur:

Bilindiği gibi; 16 Mart 2023 tarih 3214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "İnşaat Demiri İzleme Sistemi Uygulama Genel Tebliği" ile; mevcut inşaat demiri; üreten, ithal edenler ile ihracatçı, toptancı, bayi, tüccar ve yapı müteahhitlerinin 1/1/2024 tarihinden önce İDİS'e geçmeleri zorunlu hale getirilmiştir.

2- Darphane Tarafından "İnşaat Demiri İzleme Sistemi" (İDİS) Sistemi Kurularak Kayıt İşlemleri Almaya Başlamıştır:

- Darphane tarafından; inşaat sektöründe faaliyet gösteren mükellefler tarafından kullanılmak üzere inşaat demirinin üretimi veya ithalatından inşaatta kullanım ve laboratuvar deneyleri dâhil geçen tüm aşamalarda takip edilmesine imkân verecek bir sistemin (İDİS) kurulması uygun bulunmuştur. Bu sistemde;

- İDİS dışında inşaat demiri; üretimi, ihracatı, ithalatı, alışı, satışı ve kullanımını yapılmayacağı,

- Üretici ve ithalatçı firma dışında inşaat demiri satan veya satın alanlar kendilerine verilecek kullanıcı adı ve şifre ile sisteme teslim, alış ve satış belgelerine ilişkin bilgilerin girişini

yapacakları,

- İDİS'in işleyiş ve denetiminden Darphane'nin sorumlu olacağı,

Belirlenmişti.

Darphane tarafından İDİS sistemi kurularak kullanıma açılmıştır.

3- İDİS Hangi Ürün Gruplarını Kapsamaktadır?

İDİS, Gümrük Tarife ve İstatistik pozisyonunda (GTIP) 7214.20 grubunda tanımlanan yuvarlak çubuk ürünleri kapsamaktadır.

Üretilen, ihracatı ve ithalatı yapılan inşaat demirlerinin, inşaat demiri bağlarının ve laboratuvar numunelerinin tamamının İDİS'e kayıt yapılması zorunludur. İDİS'in uygulamaya geçmesinden sonra İDİS dışında inşaat demiri üretimi, ihracatı, ithalatı, alışı, satışı ve kullanımı yapılamayacaktır.

4- Hangi Mükelleflerin İDİS'e Kayıt Zorunluluğu Bulunmaktadır?

İDİS, inşaat sektöründe faaliyet gösteren üretici, ihracatçı, ithalatçı, toptancı, bayi, tüccar, yapı müteahhidi, yapı denetim kuruluşları gibi ilgili sektörde faaliyet gösteren mükellefleri kapsamaktadır.

İnşaat sektöründe faaliyet gösteren mükellefler tarafından kullanılmak üzere inşaat demirinin üretimi veya ithalatında kullanılan demirlerin, laboratuvar süreçleri dahil olmak üzere tüm aşamalarda takip edilebilmesi için tamamının işaretlenerek/etiketlenerek kimliklendirilmesi için İDİS'e kaydının yapılması gerekmektedir.

5- Mükelleflerin İDİS'e Kayıt Süresi Nedir?

İnşaat demiri üretenler, ithal edenler, ihraç edenler, toptancılar, bayiler, tüccarlar ve yapı müteahhitleri gibi sektör mükelleflerinin 01/01/2024 tarihinden önce İDİS'e geçmeleri zorunludur.

6- İDİS' e Kayıt Başvurusu Nereye ve Nasıl Yapılacak?

Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü'nün https://www.idis.gov.tr/users/sign_up adresi üzerinden başvuru ekranı açılmış olup, yeni başvuruların buradan yapılması gerekmektedir.

Ayrıca destek için, 08509394501 numaradan yardım alınabilecektir.

İDİS Kayıt ekranı görüntüsü ve ulaşım bilgilerine sirkülerimizin sonunda yer verilmiştir.

7- Mükellefler İşaretli/Etiket Talepleri İçin Nasıl Başvuruda Bulunabilirler?

İDİS'e kayıtlı mükellefler işaret/etiket taleplerini İDİS üzerinden Darphaneye bildireceklerdir. Mükellefler taleplerinin onaylanmasının ardından işaret/etiket bedelinin İDİS üzerinden ödemesini yaparak işaret/etiket taleplerini 15 gün içinde teslim alacaklardır.

8- Ürün İşaretleme ve Etiketleme Standartları:

İDİS'e kayıt yaptıran firmalara ait her bir inşaat demirinin, inşaat demiri bağlarının ve laboratuvar testleri için alınan inşaat demiri örneklerinin işaretlenmesi/etiketlenmesi zorunludur

Yurt içinde inşaat demiri üretimi yapan firmalar için yurt içinde bulunan üretim tesislerinde, inşaat demiri ithalatı yapan firmalar için Darphane tarafında belirlenecek noktalarda, ilgili ürünler üzerine işaretleme/etiketleme uygulaması yapılacaktır.

9- İDİS'e Geçiş Zamanı Ve Güvenlikli Etiketli/İşareti Olmayan Mevcut Stokların Satış Süresi:

- Mevcut inşaat demiri; üreten, ithal edenler ile ihracatçı, toptancı, bayi, tüccar ve yapı müteahhitlerinin 1/1/2024 tarihinden önce İDİS'e geçmeleri zorunludur.

Stoklarında işaret/etiket olmayan inşaat demiri bulunduranlar, üretici ve/veya ithalatçılar 01/01/2024 tarihinden itibaren, diğer mükellefler ise 31/01/2024 tarihinden sonra bu stokları satışa konu edemezler.

10- Yürürlük ve Cezai Müeyyideler:

- 16 Mart 2023 tarihinden itibaren uygulanmak üzere, Tebliğ ile getirilen zorunluluklara uymayanlar hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun ilgili ceza hükümleri uygulanacaktır.

11- Darphane İnşaat Demiri İzleme Sistemi (İDİS) Başvuru ve Kayıt Ekranı Görüntüsü Aşağıdaki Gibidir:

Kayıt ekranına https://www.idis.gov.tr/users/sign_up linkinden ulaşılabilmektedir.

TORBA KANUN DÜZENLEMESİNDE ÖNE ÇIKAN BAŞLIKLAR

9- TBMM' ye sevk edilen 80 Maddelik Torba Kanun Teklifinde yer alan başlıca düzenlemeler

1.Konut kredilerinde uygulanan BSMV istisnası, ilk konut edinimi amaçlı kredilerle sınırlandırılmakta. (Faiz üzerinden Yüzde 5 Örnek aşağıdadır)

TAKSİT NO	TAKSİT TARİHİ	TAKSİT TUTARI	ANA PARA	FAİZ	BSMV	KKDF	KALAN BORÇ
1	14.05.2020	53.977,65	24.118,80	28.437,00	1.421,85		913.355,40
2	15.06.2020	34.589,09	24.359,99	9.742,00	487,10		888.995,41
3	14.07.2020	33.627,28	24.603,58	8.594,00	429,70		864.391,83
4	14.08.2020	34.228,23	24.849,63	8.932,00	446,60		839.542,20
5	14.09.2020	34.206,87	25.098,12	8.675,00	433,75		814.444,08

Düzenlemenin gerekçesi

Gelenen noktada torba yasadaki gerekçeye baktığımızda, “kişilerin bugüne kadar düşük maliyetli konut kredisi kullanarak temel ihtiyaçtan (barınma ihtiyacı) ziyade yatırım amaçlı konut edinilmesinin önünün açılmış olduğu; ayrıca, mevcut konutların teminat gösterilerek ihtiyaç kredisi kullanımının teşvik edilmesine neden olduğu” şeklinde açıklandığını görebiliyoruz.

Düzenlemenin doğrudan etkisi

Mevcutta konut kredi faizleri zaten yüksek; TCMB'nin son yayımladığı 'Bankalarca Açılan Kredilere Uygulanan Ağırlıklı Ortalama Faiz Oranları' istatistiklerine baktığımızda, konut kredi faizleri yüzde 3,45 düzeyinde. Tabela da yüzde 4'ün üzerinde konut kredisi sunan bankalar da

mevcut. BSMV'nin ilk konutlar hariç uygulanmasının yüksek olan faiz ortamında tüketicinin maliyet yüküne etkisi tabi ki olacaktır.

2. İnternet ortamında verilen eğitim, yemek tarifi, ürün tanıtımı gibi videoların yayınlanması gibi suretlerle elde edilen kazançlar gelir vergisi istisnası kapsamına alınmakta.

Bilindiği üzere, Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 20/B maddesi ile yalnızca internet ortamındaki sosyal ağ sağlayıcıları üzerinden metin, görüntü, ses, video gibi içeriklerin paylaşılması suretiyle elde edilen kazançlar için istisna uygulanmaktadır.

Bununla birlikte, benzer faaliyetler sosyal ağ sağlayıcısı tanımına girmeyen elektronik ortamlar üzerinden de yapılabilmektedir.

Bu kanun teklifinin 7 nci maddesi ile gerçek kişilerin; internet sayfası/ sitelerinde veya herhangi bir dijital platformda metin, görüntü, ses, video gibi içerikleri paylaşması; internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden eğitim, yemek tarifi, ürün tanıtımı gibi videolar paylaşması veya yine bu ortamlar üzerinden veri işleme ve geliştirme gibi içerikler paylaşmak suretiyle kazanç elde edilmesi de istisna kapsamına alınmaktadır.

Böylelikle, gerçek kişilerin, yapılan düzenleme ile internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden elde edecekleri kazançlar da mevcut istisna düzenlemesinin içerisine alınarak istisnanın kapsamı genişletilmektedir.

3. Yurtdışı Kar Payı istisnası

Gerçek kişilerin en az %50 oranında iştirak ettikleri yurtdışındaki şirketlerden elde ettikleri kar paylarının yarısı, kar payının gelir vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye getirilmesi kaydıyla, gelir vergisinde istisna ediliyor. (01.01.2023 tarihinden itibaren)

4. İhracatta Götürü Gider Uygulaması

İhracat, yurt dışı inşaat, onarım, montaj ve taşımacılık işlerinde yurt dışından elde edilen kazançlara yönelik olarak belgeye dayanmaksızın binde 5 oranında uygulanan ihracatta götürü gider indirimi uygulaması 01.01.2024 tarihinden itibaren kaldırılıyor.

Kanun Teklifiyle, 1995 yılından beri yürürlükte olan bu düzenleme kapsamında yapılan götürü gider uygulamasına son verilmesi önerilmektedir. Maddenin gerekçesinde, bu uygulamanın vergi matrahını aşındırdığı ve ihtilaflara neden olduğu, ayrıca OECD nezdinde de bu şekilde belgeye dayanmayan götürü gider uygulamalarının eleştiri konusu yapıldığı, gelinen noktada harcamaların belgelendirilmesinde sorun olmadığı da dikkate alınarak götürü gider uygulamasının yürürlükten kaldırıldığı ifade edilmektedir.

5. Hizmet İhracında İndirim

Yurtdışındaki müşterilere verilen yazılım, Mimarlık, mühendislik, tasarım, çağrı merkezi, ürün testi, Muhasebe kayıt tutma, tıbbi raporlama gibi bazı hizmetlerden elde edilen kazancın %80'i, gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye getirilmesi koşuluyla, beyannamede vergi matrahının tespitinde indirim olarak dikkate alınabilecek. (Halihazırda, Türkiye'ye getirilme şartı olmaksızın bu kazançların %50'lik kısmı indirim olarak dikkate alınabiliyor)

6. Sporcuların ücretlerinin sabit gelir vergisi stopajı ile vergilendirilmesi uygulamasının süresi 31.12.2023 tarihinden 31.12.2028 tarihine uzatılıyor.

7. Tarım ürünleri lisanslı depoculuk faaliyetleri kapsamında ürün senetlerinin elden çıkarılmasından elde edilen kazançlara ilişkin istisnanın süresi 31.12.2023 tarihinden 31.12.2028 tarihine uzatılıyor.

8. Finas Kurumlarında Enflasyon Düzeltmesi

Vergi Usul Kanunu'nun geçici 33. maddesinde, 31.12.2023 tarihli mali tabloların, enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşup oluşmadığına bakılmaksızın enflasyon düzeltmesine tabi tutulması, yapılan enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kâr/zarar farkının geçmiş yıllar kâr/zararı hesabında gösterilmesi, bu şekilde tespit edilen geçmiş yıl kârının vergiye tabi tutulmaması ve geçmiş yıl zararının zarar olarak kabul edilmemesi öngörülmüştür. 2023 sonrasında ise koşullara bağlı olarak aynı Kanun'un mükerrer 298/A maddesi kapsamında enflasyon düzeltmesi uygulaması yapılacaktır. Kanun Teklifiyle, geçici 33. maddede yapılacak değişiklik; • Bankalar, 6361 sayılı Kanun kapsamındaki şirketler, ödeme ve elektronik para kuruluşları, yetkili döviz müesseseleri, varlık yönetim şirketleri, sermaye piyasası kurumları ile sigorta ve reasürans şirketleri ve emeklilik şirketlerinin geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere 2024 ve 2025 hesap dönemlerinde yapacakları enflasyon düzeltmesi sonucu oluşacak kar veya zararların kazancın tespitinde dikkate alınmaması, • Cumhurbaşkanı, sayılan kurumlarca geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere 2026 hesap döneminde enflasyon düzeltmesi yapılması durumunda, enflasyon düzeltmesi sonucu oluşacak kâr veya zararların kazancın tespitinde dikkate alınmaması yönünde düzenleme yapma yetkisi verilmesi, önerilmektedir. Bu düzenlemeden, sayılan kurumların 2024 ve 2025 yıllarında enflasyon düzeltmesi yapacakları, düzeltilmiş değerler üzerinden amortisman uygulayabilecekleri ancak enflasyon düzeltmesi sonucu oluşacak kâr veya zararlarını kazancın tespitinde dikkate alamayacakları anlaşılmaktadır.

9. İptal edilen ihalelere dair imzalanmış sözleşmelere ilişkin ödenmiş olan damga vergisinin iade edilmesine imkan sağlanıyor.

10. Kamu - özel işbirliği projelerine ilişkin KDV istisnasının süresi 31.12.2028 tarihine uzatılmakta.

11. Taşınmazların SGK'ya devrinde uygulanan KDV istisnası 31.12.2023 tarihinden 31.12.2028 tarihine kadar uzatılıyor.

12. Motorlu araç ticaretiyle uğraşanların aralarında yaptıkları araç satışı sözleşmelerinin noterde yapılması zorunluluğu getiriliyor (ÖTV Kanunu yönünden).

Bu kanun teklifinin 43 üncü maddesi ile Özel Tüketim Vergisi Kanununun "Tanımlar, teslim ve teslim sayılan haller" başlıklı 2 nci maddesinde yapılması öngörülen değişiklik, motorlu araç ticareti yapanların kendi aralarında yaptıkları adi sözleşmelere istinaden, ÖTV aranmaksızın işlem tesis edilmesinin önüne geçilmesini sağlamak üzere, söz konusu sözleşmelerin noterde düzenlenmesi gerektiği hususu açıklığa kavuşturulmaktadır.

Madde hükmünde, motorlu araç ticareti yapanlar arasında yapılan sözleşmelerin noterde düzenlenmesi gerektiğine yönelik bir belirleme olmamasının uygulamada ihtilaflara neden olduğu gerekçesiyle Kanun Teklifinde, bu belirlemeye Kanun'da açıkça yer verilmesini sağlamak üzere, motorlu araç ticareti yapanların kendi aralarında yaptıkları adi sözleşmelere istinaden, ÖTV aranmaksızın işlem tesis edilmesinin önüne geçilmesini sağlamak üzere, söz konusu sözleşmelerin noterde düzenlenmesinin yasal düzenleme haline getirilmesi önerilmektedir.

13. En az %50 oranında iştirak edilen yurtdışındaki şirketlerden elde edilen iştirak kazancının yarısı, kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye getirilmesi kaydıyla, başkaca şart (KVK md. 5/1-b'de yer alan) aranmaksızın kurumlar vergisinden istisna edilmekte.

14. Aracılı ihracat nedeniyle elde edilen kazançlara indirimli oran uygulaması

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32. maddesinin yedinci fıkrasında yer alan düzenlemeye göre, ihracat yapan kurumların, münhasıran ihracattan elde ettikleri kazançlarına kurumlar vergisi oranı 5 puan indirimli uygulanmaktadır. Düzenleme çerçevesinde, ihraç kaydıyla satış yapan kurumlar bu indirimden yararlanamamakta olup, Kanun Teklifinin 60. maddesiyle bu maddenin değiştirilerek, aracılı ihracat sözleşmesine dayanarak imalatçı veya tedarikçi kurumların, dış ticaret sermaye şirketleri veya sektörel dış ticaret şirketleri üzerinden gerçekleştirdikleri ihracat faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarına da bu indirimin uygulanması önerilmektedir. Yapılması önerilen düzenlemeyle sadece, dış ticaret sermaye şirketleri veya sektörel dış ticaret şirketleri üzerinden gerçekleştirilen ihracat faaliyetlerinden elde edilen kazançların kapsama alındığı görülmekte olup, diğer kurumlara yapılan ihraç kayıtlı satışlar için 5 puanlık indirim öngörülmediği anlaşılmaktadır. Teklifte değişikliğin, 01.01.2023 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

15. Kur korumalı mevduat hesaplarına ilişkin kazanç istisnasının süresi 31.12.2023 tarihinden 30.06.2024 tarihine uzatılıyor.

16. Çeklerin, üzerinde yazılı düzenleme tarihinden önce ödenmek için muhatap bankaya ibrazının geçersiz sayılmasına ilişkin düzenlemenin süresi 31.12.2025 tarihine uzatılmakta.

17. Sorumlu Sıfatıyla Kdv beyan, ödeme ve indirim zamanı

Sorumlu sıfatıyla KDV beyanlarının (2 No.lu KDV beyannamelerinin) beyan süresi, takip eden ayın 19'u olarak, ödemesi ise 21'i olarak belirleniyor. Tahakkuk eden verginin ödemesi yapılmaz ise 1 No.lu KDV beyannamesinde söz konusu tutarın indirimi de mümkün olmayacak.

Hatırlanacağı üzere, 16/2/2021 tarihli R.G'de yayımlanan 35 Seri No.lu KDV Tebliğinin 15 inci maddesi ile tevkifat uygulamasından kaynaklanan iade taleplerinin yerine getirilmesinde, alıcı tarafından 2 No.lu KDV beyannamesi ile beyan edilen ve tahakkuk ettirilen KDV'nin ödenmiş olması şartı getirilmişti.

1 Mart 2021 tarihinde yürürlüğe giren Tebliğ değişikliğinin yürütmesi, Danıştay Dördüncü Dairesinin 1/2/2022 tarih ve Esas No:2021/2647 sayılı Kararı ile durdurulmuş; bu karara karşı Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yapılan itiraz ise Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulunca 23/3/2022 tarih ve İtiraz No: 2022/3 sayılı Karar ile reddedilmişti.

Bu Karar üzerine, Gelir İdaresi Başkanlığınca hazırlanan 13.5.2022 tarih ve 63230 sayılı Genel Yazı'da "Danıştay Dördüncü Dairesinin 1/2/2022 tarih ve Esas No:2021/2647 sayılı Kararı ile KDV Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair 35 Seri No.lu Tebliğin 15 inci maddesinin yürütmesi durdurulduğundan, tevkifat uygulamasından kaynaklanan iade taleplerinin yerine getirilmesinde, alıcı tarafından 2 No.lu KDV Beyannamesi ile beyan edilen ve tahakkuk ettirilen KDV'nin ödenmiş olması şartı mükelleften aranmayacaktır." açıklamasına yer verilmiştir.

Bu defa, bu kanunun teklifinin 30 uncu maddesi ile Katma Değer Vergisi Kanununun "Vergi İndirimi" başlıklı 29 uncu maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenmesi öngörülen bent ile vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanlar tarafından sorumlu sıfatıyla 2 No.lu KDV Beyannamesi ile beyan edilerek ödenen katma değer vergisinin indirim konusu yapılmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Böylelikle iptal edilen hüküm, yasal düzenlemeye bağlanmaktadır.

18. Bazı varlıklar için hızlandırılmış amortisman uygulaması

Sanayi sicil belgesini haiz mükelleflerce münhasıran imalat sanayiinde veya Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerinde bulunan mükelleflerce bu faaliyetlerinde kullanılmak üzere ya da yatırım teşvik belgesi bulunan mükelleflerce bu belge kapsamında 31/12/2023 tarihine kadar iktisap edilen yeni makina ve teçhizat için uygulanacak amortisman oran ve süreleri, mevcut

faydalı ömür sürelerinin yarısı dikkate alınmak suretiyle hesaplanmaktadır. Değişiklik teklifi ile 31/12/2023 tarihinde sona eren uygulamanın süresi 31/12/2024 tarihine kadar uzatılıyor

19. Haciz zaptının elektronik ortamda düzenlenebilmesine imkan sağlanmaktadır.

20. Yıllara sarı inşaat ve onarım işlerinde uygulanan stopaj oranlarının belirlenmesinde Cumhurbaşkanlığı yetkisinin genişletilmesi sağlanmaktadır.

Kurumlar Vergisi Kanununun “Vergi kesintisi” başlıklı 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında, yıllara sari inşaat ve onarım işlerini yapanlara ödenen istihkak bedelleri üzerinden kurumlar vergisi kesintisi yapılmaktadır. Cumhurbaşkanlığının kesinti oranını sifıra kadar indirme veya kurumlar vergisi oranına kadar artırma yetkisi bulunmaktadır.

Bu kanun teklifinin 58 inci maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, yıllara sari inşaat ve onarım işlerini yapanlara ödenen istihkak bedelleri üzerinden yapılacak vergi kesintisi oranının belirlenmesine ilişkin yetki genişletilmektedir. Buna göre, , Cumhurbaşkanlığına, istihkak bedellerinden, işin; kamu kurum ve kuruluşları ile bunlara bağlı, ilgili ve ilişkili kuramlara taahhüt edilip edilmemesine ve bunların genel veya özel bütçeli idare kapsamında olup olmamasına, süresine, nevine ve yüklenicinin; ana yüklenici, alt yüklenici ya da tam ve dar mükellef olmasına göre ayrı ayrı veya birlikte belirleme yetkisi verilmektedir.

Ayrıca yine bu kanun teklifinin 59 uncu maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanununun “Dar mükellefiyette vergi kesintisi” başlıklı 30 uncu maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, Cumhurbaşkanlığının yıllara sari inşaat ve onarım işlerini yapanlara ödenen istihkak bedelleri üzerinden yapılacak vergi kesintisi oranının belirlenmesine ilişkin yetkileri dar mükellef kurumlar açısından da genişletilmektedir

4 Şubat 2021 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan 3491 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla, 1 Mart 2021 tarihinden itibaren yapılan ödemelere uygulanmak üzere, yıllara yaygın inşaat ve onarım işleri yapanlara, bu işlerle ilgili olarak yapılan hakediş ödemelerinde uygulanan **stopaj oranı %5'e** yükseltilmiştir.

21. Bazı projeler için uygulanan KDV istisnası süresi uzatılmaktadır.

3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanuna göre yap-işlet-devret modeli çerçevesinde gerçekleştirilecek projeler ile 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun ek 7 nci maddesine göre Yüksek Planlama Kurulu tarafından kiralama karşılığı yaptırılmasına karar verilen sağlık tesislerine ilişkin projeler ve 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 23 üncü maddesine göre Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kiralama karşılığı yaptırılmasına karar verilen eğitim öğretim tesislerine ilişkin projelerden 31/12/2023 tarihine kadar ihale veya görevlendirme ilanı yayımlanacak olanların; ihale edilmesi ile görevlendirilen veya projeyi üstlenenlere yatırım döneminde proje kapsamında yapılan mal teslimleri ve hizmet ifaları 31/12/2023 tarihine kadar KDV'den istisna edilmiştir.

Bu kanun teklifinin 34 üncü maddesi ile KDV Kanununun geçici 29 uncu maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle söz konusu istisnanın uygulama süresi “31/12/2028” tarihine kadar uzatılmaktadır

22. Bazı projeler Ulaştırma ve Alt Yapı Harcamalarına yönelik KDV istisnasının süresi uzatılmaktadır.

KDV Kanununun geçici 32 nci maddesi uyarınca, şehir içi raylı ulaşım sistemleri, metro, tramvay, teleferik, telesiyer ve föniküler ile bunların hatları, istasyonları, yolcu terminalleri ve durakları ve bu iş ve işlemlerle ilgili tesisler ile eklenti veya bütünleyici parçalarının Ulaştırma ve Alt Yapı Bakanlığı, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları arasında yapılacak devir ve teslimleri 31/12/2023 tarihine kadar KDV'den istisnadır.

Bu kanun teklifinin 35 inci maddesi ile KDV Kanununun geçici 32 nci maddesinde öngörülen değişiklikle, bu istisnanın uygulama süresi "31/12/2028" tarihine kadar uzatılmaktadır.

23. Gelir idaresi başkanlığı sisteminde yapılan sorgulamalardan katılma payı alınması

Bu kanun teklifinin 15 inci maddesi ile Vergi Usul Kanununa eklenmesi öngörülen "Katılma payı" başlıklı Mükerrer 413 üncü maddeyle, Gelir İdaresi Başkanlığı sistemlerinde yer alan ve kanun kapsamında üçüncü kişilerle paylaşılacak bilgilerin genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ve gerçek veya tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında sorgu veya dönen kayıtlar karşılığında katılma payı alınması öngörülmektedir.

Sorgu veya dönen kayıt başına 25 kuruştan az olmamak üzere alınabilecek katılma payının tutarı, sorgulanan veya dönen verinin sayısı, boyutu ve kapsamı, verinin sorgulama dışında toplu olarak paylaşılması durumunda paylaşılan verinin sayısı, boyutu, kapsamı ve mükellef sayısı ayrı ayrı veya birlikte dikkate alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenebilecektir.

24. Ticaret Sicili düzeltmelerine ilişkin istisna

Kanun Teklifiyle, Harçlar Kanunu'nun 13. maddesinde değişiklik yapılarak, ilgililerin bir kusuru olmaksızın nüfus idarelerinden kaynaklanan maddi hatalar nedeniyle nüfus idarelerince yapılan re'sen düzeltmelere istinaden ticaret sicilinde yapılan düzeltmelerin yargı harcından müstesna tutulması önerilmektedir.

26. Tapu kayıtlarının düzeltilmesinde tapu harcı istisnası

Kanun Teklifiyle, Harçlar Kanunu'nun 59. maddesinde değişiklik yapılarak, ilgililerin bir kusuru olmaksızın nüfus idarelerinden kaynaklanan maddi hatalar nedeniyle nüfus idarelerince yapılan re'sen düzeltmelere istinaden tapu kayıtlarının tashihlerinin tapu harcından istisna tutulması önerilmektedir.

27. Serbest Bölgelere Yapılan Teslimler

Kanun Teklifiyle, serbest bölgeye yapılan teslimlerin ihracat sayılmaması ve ihracat istisnası kapsamından çıkartılması önerilmektedir.

İsmail ATMANLIOĞLU

S.M.Mali Müşavir

12.12.2023